

Szanowny Panie Prezydencie,
Szanowny Panie Dyrektorze,
Czcigodny Księżę Kanoniku,
Szanowni Goście
Szanowni Członkowie Towarzystwa

W dniu dzisiejszym świętujemy 15- tą, zwaną kryształową rocznicę działalności Chełmskiego Oddziału Towarzystwa Miłośników Wołynia i Polesia, które istnieje już 30 lat. Nasze dzisiejsze spotkanie poświęcone jest przypomnieniu naszej dotychczasowej dość bogatej działalności statutowej mającej na celu poznawanie naszego narodowego dziedzictwa kulturalnego pozostałego po II wojnie światowej za wschodnią granicą naszej Ojczyzny, wspieranie duchowe i materialne naszych Rodaków mieszkających na Kresach Wschodnich oraz odwiedzanie polskich nekropoli na tychże Kresach.

Jest nam niezmiernie miło, że na nasz jubileusz przybyli nasi zacni goście, których pragnę serdecznie powitać.

- Witam Pana Andrzeja Kościńca Wiceprezydenta Miasta Chełm,
- Witam Pana Józefa Górnego byłego Wiceprezydenta Miasta Chełm.
- Witam Pana Roberta Chełmickiego Dyrektora Chełmskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Orsetti w której się znajdujemy,
- Witam ks. kan. Antoniego Świerkowskiego, przyjaciela naszego Towarzystwa,
- Witam Pana Anatola Herkę Prezesa Towarzystwa Kultury Polskiej w Kowlu, i Panią Helenę Nakoneczną Skarbnika tego Towarzystwa,
- Witam Panią Marię Sawka Prezesa Oddziału Chełmskiego Związku Sybiraków,
- Witam Pana Franciszka Golika Prezesa Zarządu Okręgu Chełmskiego Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych,
- Witam Pana Jana Markowskiego Prezesa Środowiska Chełmskiego Żołnierzy 27 WDP AK
- Witam panią Aleksandrę Borowiec Prezes Zarządu Stowarzyszenia Twórczego "Pasaja" w Chełmie,
- Witam kol. Wiesława Kostrobałę, założyciela i pierwszego Prezesa naszego Oddziału,
- Witam Pana Andrzeja Porzeżyńskiego właściciela firmy A-Z Trans w Białopolu naszego wycieczkowego przewoźnika,
- Witam Panią Martę Mazurek Dyrektor Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Chełmie i Panią Beatę Sienicką Kierownika Kształcenia Praktycznego tegoż Zespołu.
- Witam Panią Wandę Jaroszczuk Redaktor Naczelną STCh i Radia Bon Ton,
- Witam byłych i obecnych Członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej naszego Oddziału,
- Witam wszystkich naszych członków uczestniczących w tym spotkaniu.

Organizacje pozarządowe, bo taką jest nasze Towarzystwo, powoływane są do życia przez obywateli naszego Państwa aby realizować pewne szczegółowe zadania, których nie realizuje władza i instytucje państwowe.

Inicjatorem i liderem grupy założycielskiej naszego Oddziału był Kolega Wiesław Kostrobała. Zebranie założycielskie odbyło się dnia 25 lutego 2004 roku i uczestniczyło w

nim 29 osób. Zebranie to wybrało pierwszego Prezesa Zarządu Oddziału, którym został Wiesław Kostrobała.

W dniu 9 marca miało miejsce drugie Walne Zebranie Członków na którym wybrano pozostałych Członków Zarządu, którymi zostali Pan Janusz Dzik jako Wiceprezes, Pan Edward Olchowski jako Sekretarz Zarządu i Pan Aleksander Stałęga jako Skarbnik. Pierwszym Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej był Pan Dariusz Sułkowski.

Tygodnik Chełmski nr 11 z dnia 14 marca 2004 roku zamieszczając artykuł o powstaniu Oddziału Towarzystwa napisał cytując "Będą pomagać Polakom na Wschodzie" a artykuł nosił tytuł "Pielęgnować polskość". Cele działalności Towarzystwa zapisane zostały w Statucie a dla przypomnienia umieściliśmy je w zaproszeniu.

Od pierwszych dni istnienia Oddziału Towarzystwa w Chełmie przystąpiono do gromadzenia książek i odzieży i innych rzeczy z przeznaczeniem na pomoc naszym Rodakom na Wołyniu. Nawiązano kontakt i współpracę z Towarzystwem Kultury Polskiej w Kowlu, któremu prezesował do roku 2017 chełmianin z urodzenia i żołnierz 27 Wołyńskiej Dywizji Armii Krajowej Pan Waclaw Herka. Towarzystwo w Kowlu prowadzi Szkołę Języka Polskiego w której przez parę lat, młodych Polaków i Ukraińców uczyła języka polskiego chełmianka i członkini naszego Towarzystwa Pani Izabela Wacewicz. Przez wszystkie lata naszej działalności wspieramy tę Szkołę przekazując jej książki do nauki języka polskiego przybory szkolne i inne pomoce. Corocznie członkowie naszego Oddziału uczestniczą w uroczystych akademiach z okazji kolejnych rocznic odzyskania przez Polskę niepodległości przygotowywanych przez uczniów tej Szkoły. Takie rocznice za granicą przeżywa się z większym wzruszeniem. Z uczniami tej Szkoły oraz z ich rodzicami spotykamy się na spotkaniach opłatkowo-noworocznych poprzedzanych przedstawieniem jasełkowym.

W 2004 roku nawiązano również kontakt z Towarzystwem Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki w Łucku. Towarzystwo to również prowadzi Szkołę Języka Polskiego. Z Towarzystwem tym spotkaliśmy się ostatnio w dniu 2 lutego 2018 roku w czasie dwudniowego wyjazdu do Łucka. W czasie tych odwiedzin spotkaliśmy się z jego członkami na wspólnym wieczorku a Szkole sprezentowaliśmy sporo nowych książek.

Nasze dary w postaci książek i innych rzeczy były przekazywane podczas naszych licznych wycieczek nie tylko na Wołyniu ale we Lwowie, Krzemieńcu, Kamieńcu Podolskim w Baranowiczach na Białorusi, na Litwie i na Mołdawii.

Drugim zasadniczym celem działalności naszego Oddziału była turystyka kresowa. Przez 15 lat istnienia naszego Oddziału zorganizowano 88 wyjazdów zagranicznych, które trwały od 1 do 10 dni i 9 wyjazdów krajowych. W wycieczkach tych wzięło udział około 3500 osób.

W pierwszym wyjeździe, który miał miejsce w dniach 15-18 lipca 2004 roku 45 osobowa grupa odwiedziła następujące miejscowości; Żółkiew, Lwów, Olesko, Podhorce, Poczajów, Tarnopol, Zbaraż, Trembowłę, Czortków, Skałę Podolską, Kamieniec Podolski, Chocim, Okopy Świętej Trójcy i Zaleszczyki. Podczas tego wyjazdu przekazano dla Kościoła i polonijnego chóru w Kamieńcu Podolskim 160 książek ofiarowanych przez Pana Janusza Borowca. W 2004 roku w dniach 24-26 września odbyła się druga wycieczka na Wołyń, w czasie której odwiedzono Włodzimierz Wołyński, Zimne, Łuck, Ołykę, Klewań, Kowel, Luboml i Szack. To w czasie tego wyjazdu doszło do spotkania z Towarzystwem Kultury Polskiej im. T. Kościuszki w Łucku. Nie sposób w tym miejscu opisywać jakie obiekty i miejsca historyczne zostały zwiedzone podczas każdego wyjazdu.

Z wymienionej wcześniej liczby 88 wyjazdów zagranicznych zrealizowanych w czasie dotychczasowej naszej działalności, zdecydowana większość tych wyjazdów odbyła się na

Ukrainę na Wołyń i Podole, ale w 2006 rok odbyła się wycieczka do Kijowa, Humania i Białej Cerkwi a w roku 2011 do Odessy i na Krym.

W roku 2005 zorganizowana była wycieczka na Litwę śladami Józefa Piłsudskiego a w latach 2010 i 2015 na Białoruś aby odwiedzić miejsca związane z naszymi wielkimi Polakami, Adamem Mickiewiczem, Tadeuszem Kościuszką, królem Stanisławem Poniatowskim, Elizą Orzeszkową i Czesławem Niemenem. W roku 2012 miała miejsce wycieczka do Wilna, Rygi, Talina, Helsinek i Petersburga. W roku 2013 do Mołdawii i Rumunii a w roku 2014 Na Węgry, Słowację, Austrię i Czech i w roku 2016 na Chorwację.

Odwiedzając liczne obiekty sakralne wybudowane przez 6 wieków polskiej obecności na Kresach, które po II wojnie światowej bezbożna władza sowiecka przeznaczyła do zniszczenia w czasie naszych odwiedzin, zawsze spontanicznie organizowaliśmy zbiórki pieniężne aby wspomóc te małe wspólnoty parafialne w odbudowie i przywracaniu tych pięknych obiektów dla miejscowych wiernych i dla nas Polaków zwiedzających.

Podczas naszych wyjazdów często odwiedzamy miejsca wiecznego spoczynku naszych Rodaków na licznych cmentarzach i miejscach pamięci narodowej składając wiązanki kwiatów i zapalając znicze pamięci. Warto wspomnieć sprzątanie polskiego Cmentarza w Żytomierzu, Turzysku czy w Rarańczy. Dwukrotnie w roku 2015 i 2016 zakupiliśmy sporą ilość zniczy, które podarowane zostały Towarzystwu Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej we Lwowie z przeznaczeniem do zapalenia na grobach Polaków podczas Wszystkich Świętych. W ostatnich trzech latach zbierano znicze przy Krzyżu Wołyńskim na Cmentarzu Komunalnym w dniach Wszystkich Świętych, które następnie zawieźliśmy i zapaliliśmy na grobach polskich żołnierzy i policjantów na Cmentarzu w Kowlu. Od wielu lat Członkowie naszego Oddziału corocznie pod koniec sierpnia lub w pierwszych dniach września uczestniczą w uroczystościach poświęconych pamięci ofiarom Rzezi Wołyńskiej odbywających się na Cmentarzu w Ostrówkach, których organizatorem jest Pan dr Leon Popek. Wielokrotnie uczestniczyliśmy w uroczystościach na Cmentarzach Wojennych w Bielinie, Rymaczach, Bindudze i Zasmykach organizowanych przez Środowisko Chełmskie Żołnierzy 27 WDP AK.

Wszystkie nasze wyjazdy turystyczne charakteryzują się nie spotykana na wycieczkach organizowanych przez tour operatorów, wyjątkową koleżeńską i wesołą atmosferą, gdyż grupę wycieczkową stanowią wszyscy sami swoi.

Nasze wyjazdy turystyczne na Ukrainę realizowane były we własnym zakresie aby ich koszt był jak najmniejszy. Zawsze korzystaliśmy z fachowych polskojęzycznych przewodników turystycznych, którzy oprócz przewodnictwa pomagali nam w organizacji na trasie wycieczek, zakwaterowanie i wyżywienie. Przy dalszych wyjazdach korzystaliśmy z Biura Turystycznego "Paulina" z Białej Podlaskiej. Naszym przewoźnikiem był chełmski PKS a ostatnio firma transportowa z Białopola Pana Andrzeja Porzążyńskiego, który jest tu razem z nami.

Wszystkie nasze wyjazdy turystyczne i patriotyczne od samego początku do dnia dzisiejszego zostały udokumentowane w trzy tomowej kronice prowadzonej przez Koleżankę Urszulę Mrozowską, za co składam Ci Urszulo serdeczne podziękowanie. Można je obejrzeć również podczas dzisiejszego jubileuszu.

Od października 2014 roku posiadamy własną stronę internetową, którą prowadzi nieodpłatnie nasz członek mieszkający w Grabowcu, mój licealny kolega Tadeusz Halicki, któremu należą się słowa uznania i podziękowania.

Na stronie tej zamieszczane są opisy i najciekawsze fotografie z każdego wyjazdu oraz nasze sprawozdania z działalności.

Za kilka minut w krótkim pokazie multimedialnym pokazanych zostanie część miejsc, które nasi Członkowie zwiedzali na przestrzeni ostatnich 15 lat działalności naszego Oddziału.

Szanowni Państwo.

Nie zależnie od naszej działalności syntetycznie przedstawionej przeze mnie przed chwilą, niezmiernie ważną i nieocenioną zasługą naszego Oddziału jest znaczący udział w wybudowaniu w Chełmie najpierw Krzyża a następnie Pomnika Wołyńskiego. To moja osoba i Kolegi Wiesława Kostrobały wspólnie z przedstawicielami chełmskich organizacji kombatanckich obecnymi na tej sali Panią Marią Sawką, Panami Franciszkiem Golikiem i Janem Markowskim była założycielem Stowarzyszenia "Pamięć i Nadzieja", które przy wsparciu i pomocy obecnego tu Pana Prezydenta Józefa Górnego wybudowało w krótkim czasie okazały i wymowny w treści i symbolice piękny pomnik zwany "Pietą Wołyńską".

Będąc przy tym temacie należy wspomnieć śp. Pana Zygmunta Mogiłę Lisowskiego Prezesa Zarządu Głównego naszego Towarzystwa, Wołyniaka z krwi i kości, Żołnierza 27 WDP AK, który jako członek Rady Kombatanckiej przy Szeffie Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przyczynił się do przyznania na budowę Pomnika znaczącej dotacji, która przyspieszyła tą budowę.

Godzi się przypomnieć, że budowę Pomnika Wołyńskiego wspierali finansowo również nasi Członkowie organizując zbiórkę pieniędzy na ten cel.

Z naszego skromnego funduszu statutowego tworzonego z naszych składek członkowskich na miarę naszych możliwości wsparliśmy finansowo twórców filmu "Wołyń", Towarzystwo Przyjaciół Krzemieńca i Ziemi Wołyńsko-Podolskiej w instalacji tablicy pamiątkowej w Katedrze Łuckiej poświęconej Pamięci Duchowieństwa Diecezji Łuckiej, Ofiar wojny i represji w latach 1939-1945. Mamy również udział w finansowaniu budowy w Chełmie Pomnika Kazimierza Czernickiego oraz wspieramy finansowo znanego nam ks. Witolda Józefa Kowalowa z Ostroga w jego działalności wydawniczej i misyjnej na Wołyniu.

Oddział nasz dość szybko zwiększał swoją liczebność i przez wszystkie minione lata liczba ta przekraczała ponad sto osób. Członkowie nasi pochodzą przeważnie z Miasta Chełm i Ziemi Chełmskiej ale są z innych odleglejszych miejscowości, a zawodowo są to nauczyciele, lekarze, pracownicy różnych instytucji, przedsiębiorcy i emeryci różnych zawodów. Mamy w naszym gronie osoby uzdolnione artystycznie w dziedzinie malarskiej, poetyckiej, rękodzielniczej i muzycznej co mogliśmy już zobaczyć a niebawem będziemy mogli usłyszeć. Ważną informacją jest fakt, że wielu z naszych Członków nie ma korzeni kresowych, ale ma w sobie miłość do tej Ziemi i potrzebę odwiedzania rozległych terenów naszych dawnych Kresów Wschodnich i podziwiać pozostawione tam liczne materialne pomniki naszego narodowego dziedzictwa kulturalnego.

Kończąc pragnę podziękować naszym Koleżankom i Kolegom, którzy uczestnicząc w Zarządzie i Komisji Rewizyjnej organizowali i prowadzili w minionym okresie tą różnorodną działalność naszego Oddziału z pożytkiem dla nas samych oraz naszych Rodaków na Kresach Wschodnich.

Panu Prezydentowi Józefowi Górnemu serdecznie dziękuję za to że przez 15 lat mogliśmy mieć bezpłatną siedzibę w lokalu przy ulicy Lwowskiej 51.

Serdecznie dziękuję wszystkim naszym Gościom za obecność na naszym dzisiejszym Jubileuszu. Życzę Szanownym Gościom i obecnym tu Członkom miłego spędzenia czasu i dobrych wspomnień z tego spotkania.

Dziękuję za uwagę.

Chełm, 29 marca 2019 r.

